

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΠΙΤΡΟΠΟΥ
ΣΤΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΚΛΙΜΑΚΙΟ Ε΄
Ταχ. Δ/ση: Βουρνάζου 4 & Τσόχα
Τ.Κ.:11521 ΑΘΗΝΑ
Πληροφορίες: Μαρίνα Πέτρου
Τηλέφωνο:213 1309795,783
Γραφείο: 2.23, 2^ο όροφος
email: klimakio05@elsyn.gr

Αθήνα, 30/11/2022
Αριθμ. Πρωτ.:65395

ΠΡΟΣ: Δήμος Ξυλόκαστρου-
Ευρωστίνης
Οικονομική Επιτροπή
κα Σοφία Παπαδημητρίου
Τηλ:2743360244
Email:info@xylokastro.gov.gr

ΘΕΜΑ : Κοινοποίηση Πράξης Ελεγκτικού Συνεδρίου

Σας κοινοποιούμε, για τις δικές σας ενέργειες, αντίγραφο της **917/2022** Πράξης του Ε΄ Κλιμακίου του Ελεγκτικού Συνεδρίου, την οποία πρέπει να κοινοποιήσετε αμελλητί, με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, σε όλους τους συμμετέχοντες στην ελεγχθείσα διαδικασία ανάδειξης αναδόχου (άρθρο 326 παρ. 2 ν. 4700/2020, Α΄ 127).

Σας γνωρίζουμε ότι, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 328 παρ. 1 του ν. 4700/2020 (Α΄ 127), μπορείτε να ασκήσετε προσφυγή ανάκλησης στο Έβδομο Τμήμα του Ελεγκτικού Συνεδρίου, μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από την κοινοποίηση της Πράξης αυτής.

Παρακαλούμε όπως μας επιστρέψετε μέσω email πρωτοκολλημένο το παρόν διαβιβαστικό με σημερινή ημερομηνία.

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΤΟΥ Ε΄ ΚΛΙΜΑΚΙΟΥ

Μαρίνα
ΠΕΤΡΟΥ ΜΑΡΙΝΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΤΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Ε΄ ΚΛΙΜΑΚΙΟ

ΠΡΑΞΗ 917 /2022

Αποτελούμενο από την Πρόεδρο του Κλιμακίου Θεολογία Γναρδέλλη, Σύμβουλο, και τα μέλη Μαρία Ζέρβα και Κωνσταντίνο Δήμου, Παρέδρους.

Συνήλθε στις 28.11.2022, προκειμένου να ελέγξει τη νομιμότητα της διαδικασίας ανάδειξης αναδόχου και του σχεδίου σύμβασης του έργου του Δήμου Ξυλοκάστρου – Ευρωστίνης «ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΩΝ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΔΡΟΜΩΝ ΔΗΜΟΥ ΞΥΛΟΚΑΣΤΡΟΥ - ΕΥΡΩΣΤΙΝΗΣ», προϋπολογιζόμενης δαπάνης 2.903.225,81 ευρώ (χωρίς Φ.Π.Α.), συμβατικού τιμήματος 2.758.139,53 ευρώ (χωρίς Φ.Π.Α.). Ο φάκελος με τα στοιχεία της υπόθεσης υποβλήθηκε στο Ελεγκτικό Συνέδριο στις 18.11.2022 (αριθ. πρωτ. 65395), με το Α.Π. 17185/16.11.2022 έγγραφο του Δημάρχου Ξυλοκάστρου – Ευρωστίνης, κατόπιν της 733/2022 μη οριστικής Πράξης του Κλιμακίου τούτου, και συμπληρώθηκε, μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (e-mail), στις 25 και 28.11.2022.

Άκουσε την εισήγηση της Παρέδρου Μαρίας Ζέρβα.

Σκέφθηκε κατά τον νόμο και

Αποφάσισε τα ακόλουθα:

1. Ο φάκελος με τα στοιχεία της διαδικασίας επιλογής αναδόχου και το οικείο σχέδιο σύμβασης, με αντικείμενο την εκτέλεση του ως άνω έργου, επανεισάγεται ενώπιον του παρόντος Κλιμακίου, μετά την έκδοση της 733/2022 Πράξης του, με την οποία ζητήθηκαν τα εκεί αναφερόμενα στοιχεία.

2. Η ελεγχόμενη διαδικασία προσφυγής στη διαπραγμάτευση χωρίς δημοσίευση προκήρυξης, ως εκ του αντικειμένου και της προϋπολογισθείσας δαπάνης αυτής (2.903.225,81 ευρώ, χωρίς Φ.Π.Α.), εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2014/24/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 94), η οποία μεταφέρθηκε στην ελληνική έννομη τάξη με τον ν.4412/2016 (Α΄147), και διέπεται από

τις διατάξεις του Βιβλίου Ι (άρθρα 3 έως 221) του νόμου αυτού, καθώς και από τους όρους της πρόσκλησης σε διαδικασία διαπραγμάτευσης.

3. Με τις διατάξεις του άρθρου 98 του Συντάγματος και τις συναφείς διατάξεις τυπικών νόμων [άρθρα 15 του ν.2145/1993 (Α' 88), 8 του ν.2741/1999 (Α' 199), 2 του ν.3060/2002 (Α' 242), 35 του κυρωθέντος με το άρθρο πρώτο του ν.4129/2013 Κώδικα Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο (Α' 52) και, ήδη, 324 του ν.4700/2020, αλλά και άρθρο 9 του ν.4820/2021 «Οργανικός Νόμος του Ελεγκτικού Συνεδρίου και άλλες ρυθμίσεις» (Α' 130/23.7.2021)] καθιερώνεται η διενέργεια υποχρεωτικού προληπτικού ελέγχου από το Ελεγκτικό Συνέδριο των δημόσιων συμβάσεων μεγάλης οικονομικής αξίας, που, ενόψει της συνταγματικής αρχής του κράτους δικαίου (25 παρ. 1α του Συντάγματος), σκοπεί στη διασφάλιση της δίκαιης (σύννομης και χρηστής) διανομής των δημόσιων πόρων για την εκτέλεση της αποστολής των δημόσιου ενδιαφέροντος ελεγχόμενων φορέων (ισόνομη ικανοποίηση ατομικών, κοινωνικών και πολιτικών δικαιωμάτων, διασφάλιση των αρχών της οικονομικής ανάπτυξης, της εθνικής ασφάλειας και άμυνας κ.ά.), την ενίσχυση των αρχών της καλής διακυβέρνησης και της διαφάνειας στο πεδίο των οικονομικών λειτουργιών των φορέων αυτών, ενώ συνιστά θεσμική δικλίδα για την προστασία των δημόσιων κονδυλίων και τη διασφάλιση της συνταγματικώς κατοχυρωμένης δημοσιονομικής βιωσιμότητας των δημόσιου ενδιαφέροντος φορέων. Ο προσυμβατικός αυτός έλεγχος συνιστά, άλλωστε, θεσμική εγγύηση και για τη διασφάλιση κατά τρόπο διάχυτο και αντικειμενικό – ανεξαρτήτως των εμπλεκόμενων ιδιωτικών συμφερόντων – των αρρήκτως συνδεδεμένων με το κράτος δικαίου αρχών του ενωσιακού και του εθνικού δικαίου που διέπουν τις διαδικασίες ανάθεσης δημόσιων συμβάσεων και δη των αρχών της διαφάνειας, της ίσης μεταχείρισης και του υγιούς και ανόθευτου ανταγωνισμού, καθώς και του θεσπισθέντος προς υλοποίηση αυτών νομικού πλαισίου που οργανώνει και ρυθμίζει τις διαδικασίες ανάθεσης (βλ. ΕλΣυν Ολ. 1384/2021, σκέψη 23, 2141/2020, σκέψη 20, Ε' Κλ. 308/2022, 610/2021 και την εκεί αναλυτικά παρατιθέμενη νομολογία).

4. Περιεχόμενο του προσυμβατικού ελέγχου αποτελεί, κατ' αρχήν, η έρευνα της νομιμότητας του συνόλου της διαδικασίας και του οικείου σχεδίου των σημαντικής αξίας συμβάσεων που πρόκειται να συναφθούν από το Δημόσιο και τα δημόσια νομικά πρόσωπα. Ο έλεγχος αυτός, που αποβλέπει στη θεραπεία της αντικειμενικής ακεραιότητας των διαγωνιστικών διαδικασιών, δεν στοχεύει στην προστασία υποκειμενικών δικαίων, αλλά στη διασφάλιση του σεβασμού αξιών και αρχών, όπως η διαφάνεια, η ισότητα των μερών και ο υγιής ανταγωνισμός, επί των οποίων στηρίζεται

το σύνολο της οικείας νομοθεσίας, συνακόλουθα δε και στην ασφάλεια του δικαίου, η οποία επιβάλλεται μέσω της τήρησης των νομολογουμένων υπό του Δικαστηρίου. Ως εκ τούτου, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, δεν αρκεί, για να διατυπωθεί αρνητική κρίση αυτού ως προς την υπογραφή ελεγχόμενου σχεδίου σύμβασης, να διαπιστωθεί σχετικώς η ύπαρξη παρατυπίας. Πρέπει ακόμη, με ιδιαίτερη δεόντως αιτιολογημένη σκέψη, να κριθεί ότι η πλημμέλεια που εντοπίστηκε είναι και ουσιώδης, ως πλήττουσα αξίες και αρχές ως αυτές στις οποίες έγινε ήδη αναφορά (ΕλΣυν Ολ. 2141/2020, σκέψη 20, 2498/2020, σκέψη 20).

5. Παράλληλα ο ως άνω ν.4412/2016 ορίζει στο άρθρο 26: «1. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να προσφεύγουν: α) στις ανοικτές ή κλειστές διαδικασίες (...) 5. Ο διαγωνισμός προκηρύσσεται μέσω προκήρυξης σύμβασης (...) 6. Στις ειδικές περιπτώσεις και περιστάσεις που αναφέρονται ρητά στο άρθρο 32, οι αναθέτουσες αρχές μπορεί να προσφεύγουν σε διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση ή διαγωνισμό» και στο άρθρο 32: «1. Στις ειδικές περιπτώσεις και περιστάσεις που προβλέπονται στις παραγράφους 2 έως 6, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να αναθέτουν δημόσιες συμβάσεις προσφεύγοντας στη διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση. 2. Η διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση μπορεί να χρησιμοποιείται για δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών σε οποιαδήποτε από τις κατωτέρω περιπτώσεις: α) (...) γ) στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο, εάν λόγω κατεπείγουσας ανάγκης οφειλόμενης σε γεγονότα απρόβλεπτα για την αναθέτουσα αρχή, δεν είναι δυνατή η τήρηση των προθεσμιών που προβλέπονται για τις ανοικτές, κλειστές ή ανταγωνιστικές διαδικασίες με διαπραγμάτευση. Οι περιστάσεις που επικαλούνται οι αναθέτουσες αρχές για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική τους ευθύνη. 3. (...)».

6. Από τις διατάξεις που εκτέθηκαν στην προηγούμενη σκέψη συνάγονται, μεταξύ άλλων, τα εξής: **(i)** Για τη σύναψη δημόσιων συμβάσεων θεσπίζεται ως γενικός κανόνας η προσφυγή στην ανοικτή διαγωνιστική διαδικασία προς τον σκοπό διασφάλισης των θεμελιωδών αρχών της διαφάνειας, της ισότητας συμμετοχής στη διαδικασία ανάθεσης και του ανόθευτου ανταγωνισμού. Η προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης, κατά την οποία η αναθέτουσα αρχή δεν υποχρεούται να γνωστοποιήσει ευρέως την πρόθεσή της για τη σύναψη δημόσιας σύμβασης, μέσω προκήρυξης, αλλά με ευρεία διακριτική ευχέρεια μπορεί να διαπραγματευθεί με έναν ή περισσότερους οικονομικούς φορείς της επιλογής

της, συνιστά παρέκκλιση από τον κανόνα της διεξαγωγής διαγωνιστικής διαδικασίας και για τον λόγο αυτό λαμβάνει χώρα στις περιοριστικά προβλεπόμενες εξαιρετικές περιπτώσεις (numerus clausus) του άρθρου 32 παρ. 2 - 6 του ν.4412/2016, οι οποίες πρέπει να ερμηνεύονται συσταλτικά (ΕλΣυν Τμ. Μείζ. - Επτ. Σύνθ. 707/2013, Έβδομο Τμ. 1308/2021, VI Τμ. 1361/2020, 1542/2019, ΔΕΚ της 2.10.2008, Επιτροπή κατά Ιταλικής Δημοκρατίας C-157/2006, σκ. 23, και εκεί παρατιθέμενη νομολογία). (ii) Ειδικότερα, είναι νόμιμη η προσφυγή σε αυτή την εξαιρετική διαδικασία, μόνο στις περιπτώσεις που ανακύπτει κατεπείγουσα ανάγκη εξαιτίας απρόβλεπτων γεγονότων για την αναθέτουσα αρχή, η δε ανάγκη αυτή είναι τόσο επιτακτική, ώστε να καθιστά αδύνατη για την αντιμετώπισή της την τήρηση ακόμη και των σύντομων διαδικασιών της επισπευσμένης ανοικτής ή κλειστής διαδικασίας, με προθεσμία 15 και 10 ημερών, αντίστοιχα, για την υποβολή των προσφορών (βλ. άρθρα 27 παρ. 3, 28 παρ. 9 και 29 παρ. 1 του ν.4412/2016, όπου για λόγους επείγοντος καθορίζονται συντετμημένες προθεσμίες υποβολής προσφορών αντί της τακτικής των 35 ημερών). Συνεπώς, όταν η αναθέτουσα αρχή επικαλείται κατεπείγουσα ανάγκη, η οικεία σύμβαση πρέπει να ανατίθεται χωρίς καθυστέρηση (ΔΕΕ της 20.6.2012, Consiglio Nazionale degli Ingegneri, C-352/2012, σκ. 50-52, Επιτροπή κατά Ελλάδας, C-394/2002, σκ. 44), καθόσον το επείγον δεν μπορεί να χρησιμοποιείται ως πρόσχημα προσφυγής στην εξαιρετική διαδικασία για την ανάθεση συμβάσεων για τις οποίες απαιτείται περισσότερος χρόνος από αυτόν που θα χρειαζόταν αν είχε εφαρμοσθεί ανοικτή ή κλειστή διαδικασία, ακόμη και με σύντμηση προθεσμιών, διασφαλίζουσα σε μεγαλύτερο βαθμό την επίτευξη διαφάνειας (πρβλ. Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Οδηγίες από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σχετικά με τη χρήση του πλαισίου για τις δημόσιες συμβάσεις στην κατάσταση έκτακτης ανάγκης που σχετίζεται με την κρίση της νόσου COVID-19», 2020/C 108 1/01, σκ. 2.3.2). Ειδικότερα, η ύπαρξη κατεπείγουσας ανάγκης εξαιτίας απρόβλεπτων γεγονότων δεν παρέχει τη διακριτική ευχέρεια στην αναθέτουσα αρχή να επιλέξει μη διαγωνιστική διαδικασία άνευ άλλου τινός, αν δεν αποδείξει ότι, εν όψει αυτής, δεν μπορούσε να ακολουθήσει διαγωνιστικές διαδικασίες έστω με συντετμημένες προθεσμίες. Η αξιολόγηση δε της δυνατότητας της αναθέτουσας αρχής να διενεργήσει διαδικασία με δημοσίευση (ανοικτή, κλειστή ή ανταγωνιστική) δεν γίνεται με αφηρημένη εκτίμηση του θεωρούμενου ως εύλογου χρονικού διαστήματος, ούτε σε σύγκριση με προηγούμενες διενεργηθείσες διαδικασίες με δημοσίευση της ίδιας αναθέτουσας αρχής, αλλά με σύγκριση της χρονικής ακολουθίας της συγκεκριμένης κάθε φορά διαδικασίας με διαπραγμάτευση χωρίς

δημοσίευση σε σχέση με τις ισχύουσες προθεσμίες των διαδικασιών με δημοσίευση και, ιδίως, τη μικρότερη συντομευμένη από αυτές (πρβλ. ΔΕΕ C-275/08, Επιτροπή κατά Γερμανίας, σκ. 9 - 11 και 70 - 72, C-107/92, Επιτροπή κατά Ιταλίας, σκ. 12 - 13 και σκ. 7, 8 και 13 προτάσεων Γεν. Εισαγγελέα, όπου η κατεπείγουσα ανάγκη εμφανίστηκε στις 10.6.1988 και οι εργασίες της σύμβασης ξεκίνησαν στις 21.9.1988, ενώ απορρίφθηκε ο ισχυρισμός της Ιταλικής Κυβέρνησης ότι εντός του ανωτέρω τρίμηνου διαστήματος δεν μπορούσε να ολοκληρωθεί η, τότε ισχύουσα, κλειστή συντομευμένη διαδικασία ανάθεσης με δημοσίευση 22 ημερών). (iii) Ως απρόβλεπτες περιστάσεις νοούνται αιφνίδια πραγματικά γεγονότα, τα οποία δεν ήταν γνωστά στην αναθέτουσα αρχή ούτε ανάγονται στη σφαίρα ευθύνης της και συνδέονται αιτιωδώς με την κατεπείγουσα κατάσταση, προς αποτροπή της οποίας η αναθέτουσα αρχή προβαίνει στην κατάρτιση της σύμβασης με την εξαιρετική αυτή διαδικασία. (iv) Απαραίτητη προϋπόθεση επίσης για την επιλογή αυτής της εξαιρετικής διαδικασίας συνιστά το αντικείμενο της δημόσιας σύμβασης να είναι κατ' αρχήν πρόσφορο για την αντιμετώπιση της κατεπείγουσας ανάγκης, να περιορίζεται δηλαδή στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο για την αντιμετώπισή της και να μην αφορά στην κάλυψη των τακτικών (πάγιων) αναγκών της αναθέτουσας αρχής (ΕλΣυν Ολ. 182/2022, σκ. 7, VI Τμ. 1361/2020, σκ. 4). Και (v) Το βάρος απόδειξης ότι συντρέχουν οι σωρευτικώς τασσόμενες προϋποθέσεις του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ του ν.4412/2016 φέρει η αναθέτουσα αρχή, η οποία υποχρεούται να αιτιολογεί πάντοτε επαρκώς και ειδικώς την επιλογή προσφυγής σε αυτήν (ΕλΣυν Τμ. Μείζ. - Επτ. Σύνθ. 703/2013, Έβδομο Τμ. 1166/2021, VI Τμ. 1361/2020, ΔΕΚ της 28.3.1996, Επιτροπή κατά Γερμανίας, C-318/1994, σκ.14, και εκεί παρατιθέμενη νομολογία) και οφείλει να επιδεικνύει τη δέουσα επιμέλεια κατά την εκτίμηση του αν κάθε ειδικότερη απρόβλεπτη περίπτωση έλκει σε εφαρμογή τη διάταξη αυτή (ΕλΣυν Ολ. 182/2022, 1306/2022, Έβδομο Τμ. 575/2022, 1418/2022).

7. Από τα στοιχεία του φακέλου που τέθηκαν υπόψη του Κλιμακίου, κατόπιν και της ανωτέρω μη οριστικής Πράξης του, καθώς και από δικές του ενέργειες, προκύπτουν τα ακόλουθα:

7.1. Στην 67/29.3.2021 (ΑΔΑ:ΩΚΟΘΩΞΠ-Τ3Δ) απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής του Δήμου Ξυλοκάστρου – Ευρωστίνης, με θέμα «Υποβολή πρότασης για χρηματοδότηση της Πράξης «Βελτίωση Υφιστάμενων αγροτικών δρόμων Δήμου Ξυλοκάστρου Ευρωστίνης» στην υπ' αριθμ 14575/24-07-2020 (ΑΤ05) Πρόσκληση του Υπουργείου Εσωτερικών, στο πλαίσιο του προγράμματος «Αντώνης Τρίτσης», Άξονας προτεραιότητας «Ποιότητα ζωής και εύρυθμη λειτουργία των πόλεων, της υπαίθρου και

των οικισμών» - έγκριση μελέτης - τευχών δημοπράτησης», αναφέρονται, μεταξύ άλλων, τα εξής: «Στην πρόσκληση, προβλέπεται η χρηματοδότηση για την υλοποίηση έργων που αφορούν βελτίωση υφιστάμενων δρόμων πρόσβασης σε γεωργική γη και κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις, με στόχο τη μείωση του κόστους μεταφοράς των προϊόντων, την ευκολότερη και ταχύτερη πρόσβαση των γεωργικών μηχανημάτων, καθώς και την ταχύτερη και ασφαλέστερη μεταφορά των ευπαθών προϊόντων. Η εξασφάλιση της εύκολης και ασφαλούς προσπελασιμότητας στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις, στις αγροτικές περιοχές, καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου, με την παράλληλη βελτίωση και εκσυγχρονισμό των καλλιεργητικών μεθόδων (πρόσβαση μηχανών, εύκολη διακίνηση της παραγωγής κλπ.) συμβάλλει στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των εκμεταλλεύσεων, με θετικές επιπτώσεις στο αγροτικό εισόδημα. Στο πλαίσιο της πρόσκλησης, είναι δυνατή η χρηματοδότηση εργασιών βελτίωσης των υφιστάμενων αγροτικών οδών, όπως βελτίωση των γεωμετρικών χαρακτηριστικών των οδών, κατασκευή μικρών τεχνικών έργων (οχετοί απορροής όμβριων υδάτων, τοιχία αντιστήριξης κ.α.), εργασίες διαμόρφωσης του καταστρώματος με συμπυκνωμένο υλικό, τσιμεντοστρώσεις, ασφαλτοστρώσεις κλπ. Στα πλαίσια αυτά συντάχθηκε η αριθ. 145/2020 μελέτη της Τ.Υ. του Δήμου Ξυλοκάστρου-Ευρωστίνης, η οποία αφορά τη βελτίωση υφιστάμενων αγροτικών δρόμων του Δήμου Ξυλοκάστρου-Ευρωστίνης. Οι δρόμοι είναι αγροτικοί, και βρίσκονται σε διάφορα σημεία του Δήμου. Οι αγροτικές εκμεταλλεύσεις οι οποίες ωφελούνται από τους δρόμους είναι κυρίως καλλιέργειες αμπέλου, ελιάς, λεμονιών κ.α. ενώ υπάρχουν και κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις καθώς και μελισσοκομικές. Οι δρόμοι βελτιώνονται είτε με κατασκευή οδοστρωσίας και ασφαλτόστρωσης σε αυτούς είτε με τσιμεντόστρωσή τους. Με τις βελτιώσεις αυτές εξασφαλίζεται η αμεσότερη πρόσβαση των αγροτικών εκμεταλλεύσεων καθώς και η πρόσβασή τους σε κάθε είδους ανάγκη (πυρόσβεση, άρδευση κλπ). Στόχος της παρέμβασης είναι η μείωση του κόστους μεταφοράς των γεωργικών προϊόντων, η ευκολότερη και η ταχύτερη πρόσβαση των γεωργικών μηχανημάτων, καθώς και ταχύτερη και ασφαλέστερη μεταφορά των ευπαθών προϊόντων. Ο Δήμος Ξυλοκάστρου-Ευρωστίνης προτίθεται να υλοποιήσει την Πράξη «Βελτίωση Υφιστάμενων Αγροτικών Δρόμων Δήμου Ξυλοκάστρου-Ευρωστίνης» προϋπολογισμού 3.606.076,00 ευρώ (συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ 24%) η οποία περιλαμβάνει δύο Υποέργα: Υποέργο 1: «Βελτίωση Υφιστάμενων Αγροτικών Δρόμων Δήμου Ξυλοκάστρου - Ευρωστίνης», προϋπολογισμού 3.600.000,00 ευρώ (συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ 24%) Υποέργο 2: «Υπηρεσίες συμβούλου για την

σύνταξη και προετοιμασία φακέλου υποβολής αίτησης χρηματοδότησης του Δήμου Ευλοκάστρου-Ευρωστίνης στο πλαίσιο της Πρόσκλησης ΑΤ05 του προγράμματος «Αντώνης Τρίτσης», προϋπολογισμού 6.076,00 ευρώ (συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ 24%)».

7.2. Με την ως άνω απόφαση, εγκρίθηκαν η 145/19.11.2020 μελέτη της Τεχνικής Υπηρεσίας του Δήμου Ευλοκάστρου - Ευρωστίνης και τα τεύχη δημοπράτησης που συμπεριλαμβάνονται σε αυτή, για το Υποέργο 1 «Βελτίωση Υφιστάμενων Αγροτικών Δρόμων Δήμου Ευλόκαστρου - Ευρωστίνης», προϋπολογισμού 2.903.225,81 ευρώ, πλέον Φ.Π.Α. 24% (και ήδη ελεγχόμενο έργο), καθώς και η υποβολή πρότασης Πράξης με τίτλο «Βελτίωση Υφιστάμενων Αγροτικών Δρόμων Δήμου Ευλοκάστρου - Ευρωστίνης» συνολικού προϋπολογισμού 3.606.076,00 ευρώ (με Φ.Π.Α. 24%) στην ως άνω (σκ. 7.1) πρόσκληση ΑΤ05 για χρηματοδότηση των προαναφερόμενων δύο υποέργων.

7.3. Με την Α.Π. 5890/2021/12.1.2022 (ΑΔΑ: ΨΦΚΟ46ΜΤΛ6-ΟΨΛ) απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Εσωτερικών, εντάχθηκε το ελεγχόμενο έργο στον Άξονα προτεραιότητας «Ποιότητα Ζωής και εύρυθμη λειτουργία των πόλεων, της υπαίθρου και των οικισμών» του Προγράμματος «Α. Τρίτσης», προϋπολογισμού 3.600.00,00 ευρώ. Σύμφωνα δε με την απόφαση ένταξης, «το φυσικό αντικείμενο της πράξης αφορά στη βελτίωση αγροτικού δικτύου 39km περίπου του Δήμου Ευλοκάστρου – Ευρωστίνης, ποσού 3.600.000,00€ (Υποέργο 1). Επίσης, περιλαμβάνεται και συνοδό έργο σύνταξης του φακέλου υποβολής της πρότασης (6.076,00€)». Η χρηματοδότηση του έργου πραγματοποιείται μέσω επενδυτικού δανείου που χορηγείται από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, συνομολογείται με δανειακή σύμβαση μεταξύ του Δήμου και του ανωτέρω Ταμείου και αποπληρώνεται από πόρους του Π.Δ.Ε. του ΥΠΕΣ (βλ. την 540/2022 Πράξη του Ζ' Κλιμακίου, με την οποία ο προσυμβατικός έλεγχος επί του σχεδίου της σχετικής δανειακής σύμβασης απέβη θετικός). Συναφώς, με την 9666/7.7.2022 (ΑΔΑ:ΨΒΞ2ΩΞΠ-7Ρ5) απόφαση του Δημάρχου, έλαβε χώρα η δέσμευση πίστωσης ποσού 3.600.000,00 ευρώ, για την πληρωμή ισόποσης δαπάνης σε βάρος της πίστωσης του προϋπολογισμού εξόδων με ΚΑΕ 64.7323.06 του προϋπολογισμού οικονομικού έτους 2022 του Δήμου για την υλοποίηση του ανωτέρω έργου.

7.4. Αντικείμενο του ελεγχόμενου έργου είναι, σύμφωνα με την 145/19.11.2020 μελέτη του Δήμου, «εργασίες συντήρησης και βελτίωσης υφιστάμενων αγροτικών δρόμων του Δήμου Ευλοκάστρου – Ευρωστίνης. Οι δρόμοι είναι αγροτικοί, και

βρίσκονται σε διάφορα σημεία του Δήμου. Οι αγροτικές εκμεταλλεύσεις οι οποίες ωφελούνται από τους δρόμους είναι κυρίως καλλιέργειες αμπέλου, ελιάς, λεμονιών κ.α. ενώ υπάρχουν και κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις καθώς και μελισσοκομικές. Οι δρόμοι βελτιώνονται είτε με κατασκευή οδοστρωσίας και ασφαλτόστρωσης σε αυτούς είτε με τσιμεντόστρωσή τους. Με τις βελτιώσεις αυτές εξασφαλίζεται η αμεσότερη πρόσβαση των αγροτικών εκμεταλλεύσεων καθώς και η πρόσβασή τους σε κάθε είδους ανάγκη (πυρόσβεση, άρδευση κλπ). Στόχος της παρέμβασης είναι η μείωση του κόστους μεταφοράς των γεωργικών προϊόντων, η ευκολότερη και η ταχύτερη πρόσβαση των γεωργικών μηχανημάτων, καθώς και ταχύτερη και ασφαλέστερη μεταφορά των ευπαθών προϊόντων». Ειδικότερα, οι εργασίες που θα εκτελεστούν είναι χωματουργικές, τεχνικά έργα, οδοστρωσία και ασφατικά, ενώ οι προς βελτίωση με αυτές αγροτικοί δρόμοι ανά Τοπική Κοινότητα περιγράφονται στην ανωτέρω μελέτη, με αναφορά σε 18 Τοπικές Κοινότητες, σύμφωνα με το υπό στοιχείο Β της Τεχνικής Έκθεσης που τη συνοδεύει.

7.5. Η εν λόγω μελέτη συντάχθηκε το 2020 (βλ. σχετικά το φωτοαντίγραφο από το βιβλίο μελετών του οικείου Δήμου, όπου φέρει ημερομηνία 19.11.2020) και δεν επικαιροποιήθηκε όσον αφορά στο αντικείμενό της στη συνέχεια, αλλά, όπως βεβαιώνεται στο υποβληθέν, κατόπιν της αναβλητικής Πράξης του Κλιμακίου, Α.Π. 17185/16.11.2022 έγγραφο του Δημάρχου Ξυλοκάστρου – Ευρωστίνης “αν ανατρέξει κάποιος στο τέλος κάθε «τεύχους» της μελέτης αναγράφεται ως ημερομηνία σύνταξης, έγκρισης και θεώρησης το έτος 2020. Η τεθείσα ημερομηνία - ψηφιακή υπογραφή στις 4/7/2022 αφορά στο τεύχος της Ε.Σ.Υ., στο οποίο κατά την ανωτέρω ημερομηνία έγινε επικαιροποίηση λόγω μικροδιορθώσεων”.

7.6. Στη 229/2.8.2022 (ΑΔΑ: ΨΨΛ4ΩΞΠ-ΧΩΩ) – κατά πλειοψηφία ληφθείσα - απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής του ως άνω Δήμου, με θέμα 1ο: “Λήψη απόφασης για προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, χωρίς δημοσίευση, βάσει του άρθρου 32 παρ. 2γ του Ν.4412/2016 για το έργο «ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΩΝ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΔΡΟΜΩΝ ΔΗΜΟΥ ΞΥΛΟΚΑΣΤΡΟΥ - ΕΥΡΩΣΤΙΝΗΣ», συγκρότηση επιτροπής διαπραγμάτευσης”, αναφέρονται, μεταξύ άλλων, τα εξής: «Σύμφωνα με την απόφαση ένταξης (στο πρόγραμμα «ΑΝΤΩΝΗΣ ΤΡΙΤΣΗΣ»), το φυσικό αντικείμενο της πράξης αφορά στη βελτίωση αγροτικού δικτύου 39km περίπου του Δήμου Ξυλοκάστρου – Ευρωστίνης, ποσού 3.600.000,00€ (Υποέργο 1)(...) Δ. Με την (...)7095/02-10-2018 (ΑΔΑ: ΨΤΔΙ46ΜΚ6Π-Ρ4Π) απόφαση του κ. Γενικού Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας, κηρύχθηκε ο Δήμος Ξυλοκάστρου - Ευρωστίνης σε κατάσταση

έκτακτης ανάγκης πολιτικής προστασίας, για την αντιμετώπιση των έκτακτων αναγκών και τη διαχείριση των συνεπειών που προέκυψαν από έντονα καιρικά φαινόμενα (θεομηνία), που εκδηλώθηκαν την 29-09-2018 και προκάλεσαν πλημμύρες, κατολισθήσεις, κ.λπ. Λόγω των ζημιών που προκλήθηκαν από τη θεομηνία αλλά των μεταγενέστερων ακραίων καιρικών φαινομένων, τα οποία έπληξαν το δήμο και είτε επιδείνωσαν την άθλια κατάσταση στην οποία είχαν περιέλθει οι δρόμοι μετά την αρχική θεομηνία είτε δημιούργησαν επιπρόσθετες μεγάλες ζημιές σε αυτούς, μεταξύ άλλων και στο οδικό αγροτικό δίκτυο, ο δήμος μας συνεχίζει να βρίσκεται, σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης πολιτικής προστασία με αλληπάλληλες αποφάσεις του κ. Γενικού Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας. Συγκεκριμένα εκδόθηκαν οι εξής παρατάσεις με ισάριθμες αποφάσεις του ανωτέρω οργάνου: (...) 1949/13-3-2019 (ΑΔΑ: ΨΡΦΑ46ΜΚ6Π-ΒΚ0), (...) 6424/5-9-2019 (ΑΔΑ: Ψ3ΗΝ46ΜΚ6Π-Γ52), (...) 2316/1-4-2020 (ΑΔΑ: Ω6ΥΜ46ΜΤΛΒ-ΦΡΟ), (...) 2503/29-3-2021(ΑΔΑ: Ω52Φ46ΜΤΛΒ-1ΞΩ) και (...) 8816/1-10-2021 (ΑΔΑ: ΩΓΙΕ46ΝΠΠΘ-ΨΩΥ) και τέλος (...) 2312/1-4-2022 (ΑΔΑ:99ΖΓ46ΝΠΠΘ-ΛΤΙ), με την οποία δίνεται παράταση της κήρυξης σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης πολιτικής προστασίας του δήμου έως 3-10-2022, καθώς, όπως αναφέρει το σκεπτικό της τελευταίας ως άνω απόφασης «το έργο της διαχείρισης των συνεπειών (πλημμύρες, κατολισθήσεις) που προέκυψαν από έντονα καιρικά φαινόμενα που εκδηλώθηκαν την 29 Σεπτεμβρίου 2018 στην παραπάνω περιοχή δεν έχει ολοκληρωθεί σύμφωνα με τα ανωτέρω 8 και 9 σχετικά». Ε. Η Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών του Δήμου Ξυλοκάστρου – Ευρωστίνης συνέταξε την με αριθμό 145/2020 μελέτη με τίτλο «ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΩΝ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΔΡΟΜΩΝ ΔΗΜΟΥ ΞΥΛΟΚΑΣΤΡΟΥ – ΕΥΡΩΣΤΙΝΗΣ» και προϋπολογισμό 2.903.225,81€ χωρίς ΦΠΑ και 3.600.000,00€ με ΦΠΑ 24%. Η μελέτη αυτή συντάχθηκε λόγω των επιπτώσεων της ανωτέρω θεομηνίας (πλημμύρα) που έπληξε το Δήμο Ξυλοκάστρου - Ευρωστίνης στις 29 Σεπτεμβρίου 2018 αλλά και εξαιτίας επόμενων από αυτή ακραίων καιρικών φαινομένων, τα οποία είχαν ως συνέπεια την πρόκληση εκτεταμένων ζημιών, μεταξύ άλλων και στο οδικό δίκτυο των υφιστάμενων αγροτικών δρόμων του δήμου. Στη μελέτη, αφενός προσδιορίζονται με ακρίβεια οι θέσεις και η εκάστοτε φύση των παρεμβάσεων, αφετέρου γίνεται σαφές ότι δεν θα μεταβληθούν τα υπάρχοντα γεωμετρικά στοιχεία των οδών. Η μελέτη προβλέπει τα εξής είδη εργασιών/παρεμβάσεων σε αγροτικούς δρόμους συνολικού μήκους περίπου 39km: α) χωματουργικές εργασίες, β) τεχνικά έργα (σωληνωτά έργα παροχέτευσης ομβρίων υδάτων, ράμπες πρόσβασης, κατασκευή τοιχείων, κατασκευή κιβωτοειδούς οχετού,

τσιμεντοστρώσεις/ιρλανδικές τάφρους), οδοστρωσία και ασφαλτικά. Στ. Ο Δήμος Ξυλοκάστρου – Ευρωστίνης είναι ένας κατεξοχήν «αγροτικός δήμος», ο οποίος απαρτίζεται από δύο δημοτικές ενότητες (Ξυλοκάστρου και Ευρωστίνης), από 35 Κοινότητες, παραλιακές, ημιορεινές και ορεινές, έχει έκταση 411,7 τ. χλμ. διαθέτει δε εκτεταμένο δίκτυο αγροτικών δρόμων, το οποίο εξυπηρετεί πλήθος αγροτών και αγροτικών καλλιεργειών κυρίως ελιές, αμπέλια, λεμονιές, μηλιές, κερασιές κ.α. αλλά και κτηνοτρόφους και μελισσοκόμους».

7.7. Περαιτέρω, στην ίδια απόφαση, σχετικά με την αιτιολόγηση εκ μέρους του Δήμου της επιλογής προσφυγής στην εξαιρετική διαδικασία της διαπραγμάτευσης του άρθρου 32 παρ. 2 γ του ν.4412/2016 και όχι στη διαδικασία του ανοικτού διαγωνισμού με σύντμηση προθεσμιών του άρθρου 121 του άνω νόμου, για την υλοποίηση του ελεγχόμενου έργου, αναφέρονται τα εξής: «**Η.** Κρίνεται απολύτως απαραίτητη η άμεση ανάθεση της εκτέλεσης του ανωτέρω έργου, χωρίς τήρηση των συνήθων διαδικασιών, βάσει της διάταξης του άρθρου 32 παρ.2γ' ν. 4412/2016, δεδομένου ότι συντρέχουν όλες οι προϋποθέσεις που θέτει το άρθρο αυτό και συγκεκριμένα: 1) Υφίσταται κατεπείγουσα ανάγκη για άμεση επισκευή των βλαβών που προκλήθηκαν από την καταστροφική πλημμύρα της 29-9-2018 στο οδικό δίκτυο του δήμου αλλά και από μεταγενέστερα ακραία καιρικά φαινόμενα, σε όσο το δυνατόν συντομότερο χρονικό διάστημα, για την αποκατάσταση της προσβασιμότητας των οδών τόσο για την ικανοποίηση των αναγκών διέλευσης των αγροτών, κτηνοτρόφων και μελισσοκόμων των περιοχών παρέμβασης, όσο και για την ικανοποίηση άλλου είδους άμεσων και επιτακτικών αναγκών όπως π.χ. αποψίλωση πρανών, πυρόσβεση. Η ύπαρξη κατεπείγουσας ανάγκης δεν συμβιβάζεται με τις χρονοβόρες διαδικασίες που επιτάσσουν άλλες διατάξεις του ν. 4412/2016. Η προσφυγή στη συγκεκριμένα διαδικασία και όχι στις ανοικτές και κλειστές διαδικασίες του ν. 4412/2016 κρίνεται απαραίτητη, δεδομένου ότι οι προαναφερόμενες διαδικασίες είναι ιδιαίτερα χρονοβόρες, αν υπολογίσει κανείς όχι μόνο τις προθεσμίες δημοσίευσης, αλλά και τα επιμέρους στάδια διενέργειας αυτών, τις προθεσμίες για άσκηση προσφυγών και το γεγονός ότι σε περίπτωση άσκησης προσφυγής ή/και αίτησης αναστολής ενώπιον της ΕΑΔΗΣΥ, η υπογραφή της σχετικής σύμβασης μπορεί να καθυστερήσει για χρονικό διάστημα πολλών μηνών 2) Η κατεπείγουσα ανάγκη οφείλεται σε γεγονός απρόβλεπτο για την αναθέτουσα αρχή (θεομηνία) το οποίο φυσικά δεν απορρέει από δική της ευθύνη. 3) Υφίσταται αιτιώδης σύνδεσμος μεταξύ του απρόβλεπτου γεγονότος της αρχικής θεομηνίας και των μεταγενέστερων αυτής ακραίων καιρικών φαινομένων και

της κατεπείγουσας ανάγκης που προέκυψε λόγω αυτών για επισκευή των αγροτικών οδών. Το αρκετά μεγάλο χρονικό διάστημα το οποίο μεσολάβησε μεταξύ αφενός της θεομηνίας της 29-9-2018 και αφετέρου της ολοκλήρωσης της σύνταξης της μελέτης και της τελικής δρομολόγησης της σχετικής διαδικασίας, οφείλεται στα εξής γεγονότα: α) Λόγω του μεγάλου δικτύου των αγροτικών δρόμων και του αριθμού των κοινοτήτων από τα οποία απαρτίζεται ο δήμος, ήταν ιδιαίτερα επίπονος και χρονοβόρος ο εντοπισμός και η πλήρης καταγραφή των ζημιών σε όλη τους την έκταση, από τους μηχανικούς της τεχνικής υπηρεσίας. Επιπλέον, μετά τη θεομηνία της 29/9/2018 έπληξαν το δήμο μας και άλλα ακραία καιρικά φαινόμενα τα οποία είχαν ως αποτέλεσμα την επιδείνωση της κατάστασης του αγροτικού δικτύου, γεγονός που ανάγκασε την τεχνική υπηρεσία του δήμου να τροποποιεί συνεχώς το τεχνικό αντικείμενο της μελέτης αποκατάστασης των ζημιών. Στο πλαίσιο αυτό πρέπει να γίνει αναφορά στην «μικρή» σε δυναμικότητα τεχνική υπηρεσία του Δήμου: Στο Τμήμα Τεχνικών Έργων αυτής, το οποίο είναι επιβαρυνόμενο με διαφορετικά και πολλά αντικείμενα, υπηρετούν μόνο τρεις πολιτικοί μηχανικοί, συμπεριλαμβανομένου του προϊσταμένου. β) η απόφαση ένταξης και χρηματοδότησης του έργου από το Πρόγραμμα «Αντώνης Τρίτσης» εκδόθηκε πολύ πρόσφατα, στις 12-1-2022, ο δε προϋπολογισμός του δήμου τρέχοντος έτους νομιμοποιήθηκε από την αποκεντρωμένη διοίκηση στις 3-5-2022. γ) η επιβολή των μέτρων περιορισμού μετάδοσης της COVID -19, η οποία δημιούργησε προβλήματα στη δράση και λειτουργία του δήμου».

7.8. Επίσης, με την ανωτέρω απόφαση, πέραν της προσφυγής στην εξαιρετική διαδικασία της διαπραγμάτευσης για την ανάθεση του επίμαχου έργου, εγκρίθηκαν η πρόσκληση δύο οικονομικών φορέων (των «ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Α.Ε.», με έδρα στην Ξάνθη, και «ΠΙΣΤΕΥΟΣ Α.Ε.», με έδρα στο Κιάτο Κορινθίας), ως κριτήριο κατακύρωσης, η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά μόνο βάσει τιμής και η διάρκεια εκτέλεσης των εργασιών του ελεγχόμενου έργου, που ορίστηκε σε χρονικό διάστημα τριακοσίων ημερολογιακών ημερών από την υπογραφή της σύμβασης (βλ. και άρθρο 12 της Ε.Σ.Υ.).

7.9. Ο μειοψηφών στην ανωτέρω απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής δημοτικός σύμβουλος Σπύρος Καραβάς άσκησε κατ' αυτής την από 17.8.2022 ένσταση – προσφυγή του άρθρου 227 του ν.3852/2010 (Α' 87), όπως ισχύει, ενώπιον του Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου Δυτικής Ελλάδος και Ιονίου, ο οποίος, με την 146963/13.10.2022 (ΑΔΑ:9ΡΟΚΟΡ1Φ-ΚΒΓ) απόφασή του, απέρριψε αυτήν, καταφάσκοντας τη νομιμότητα της προαναφερόμενης 229/2022 απόφασης της

Οικονομικής Επιτροπής του ως άνω Δήμου. Όπως δε βεβαιώνεται στο 173629/25.11.2022 έγγραφο της ως άνω Αποκεντρωμένης Διοίκησης, κατά της προαναφερόμενης απόφασης του Συντονιστή έχει ήδη ασκηθεί από τον ανωτέρω δημοτικό σύμβουλο η 172031/18.11.2022 προσφυγή ενώπιον της Ειδικής Επιτροπής του άρθρου 152 του ν.3463/2006 (Α' 114), όπως ισχύει, χωρίς ακόμη να έχει ληφθεί απόφαση επ' αυτής (βλ. και τη 17869/25.11.2022 νέα επικαιροποιημένη βεβαίωση του Δημάρχου, που βεβαιώνει ομοίως).

7.10. Ανταποκρινόμενοι οι δύο προσκληθέντες στη διαδικασία φορείς (βλ. τις 11291 και 11292/3.8.2022 προσκλήσεις) υπέβαλαν τα προβλεπόμενα δικαιολογητικά συμμετοχής, τα οποία κρίθηκαν πλήρη και νόμιμα από την αρμόδια Επιτροπή και οι προσφορές τους έγιναν αποδεκτές. Μετά δε την αποσφράγιση των οικονομικών τους προσφορών, διαπιστώθηκε ότι χαμηλότερη προσφορά ήταν εκείνη της εργοληπτικής επιχείρησης «ΠΙΣΤΕΥΟΣ Α.Ε.», με προσφερόμενη μέση έκπτωση αρχικά 1,03% και τελικά επιτευχθείσα 5%, στην οποία, ως εκ τούτου, κατακυρώθηκε το αποτέλεσμα του διαγωνισμού, με τη 251/2.9.2022 (ΑΔΑ: Ω5ΑΔΩΞΠ-Ψ68), επίσης κατά πλειοψηφία ληφθείσα, απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής του ως άνω Δήμου.

7.11. Τέλος, στη 17869/25.11.2022 νέα επικαιροποιημένη βεβαίωση του Δημάρχου, βεβαιώνεται ότι, πλην της προαναφερομένης (σκ. 7.9), κατά του κύρους της ελεγχόμενης διαδικασίας και των πράξεων και αποφάσεων που την αφορούν, δεν έχουν υποβληθεί άλλες ενστάσεις και δεν εκκρεμεί καμία διοικητική προσφυγή.

8. Με δεδομένα τα ανωτέρω και σύμφωνα προς τα εκτεθέντα στις σκέψεις 3 έως και 6 της παρούσας, το Κλιμάκιο κρίνει ως ακολούθως:

8.1. Μη νομίμως η αναθέτουσα αρχή (Δήμος Ξυλοκάστρου - Ευρωστίνης) ακολούθησε την εξαιρετική διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης (άρθρο 32 παρ.2 περ. γ του ν. 4412/2016) αντί του ανοικτού διαγωνισμού, διότι δεν συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις προσφυγής σε αυτήν. Τούτο δε διότι: **(i)** η ανάγκη της αναθέτουσας αρχής για την υλοποίηση του έργου ήταν πάγια και αφορούσε, σύμφωνα με την 145/19.11.2020 μελέτη, στη βελτίωση αγροτικού δικτύου 39km περίπου του Δήμου, ώστε να «εξασφαλίζεται η αμεσότερη πρόσβαση των αγροτικών εκμεταλλεύσεων καθώς και η πρόσβασή τους σε κάθε είδους ανάγκη (πυρόσβεση, άρδευση κλπ). Στόχος της παρέμβασης είναι η μείωση του κόστους μεταφοράς των γεωργικών προϊόντων, η ευκολότερη και η ταχύτερη πρόσβαση των γεωργικών μηχανημάτων, καθώς και ταχύτερη και ασφαλέστερη μεταφορά των ευπαθών προϊόντων» και δεν προέκυψε μόνο από τα έκτακτα καιρικά φαινόμενα της 29^{ης}.9.2018,

ούτε και από τα αορίστως αναφερόμενα μεταγενέστερα εκείνα «τα οποία έπληξαν το δήμο και είτε επιδείνωσαν την άθλια κατάσταση στην οποία είχαν περιέλθει οι δρόμοι μετά την αρχική θεομηνία είτε δημιούργησαν επιπρόσθετες μεγάλες ζημιές σε αυτούς, μεταξύ άλλων και στο οδικό αγροτικό δίκτυο». Η ανωτέρω μελέτη, όπως ευχερώς προκύπτει, αφενός από το περιεχόμενό της, είναι μελέτη βελτίωσης της αγροτικής οδοποιίας του Δήμου και όχι αποκατάστασης ζημιών στην αγροτική οδοποιία της περιοχής συνεπεία καιρικών φαινομένων, αφετέρου από την 67/29.3.2021 απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής του Δήμου Ξυλοκάστρου – Ευρωστίνης που την ενέκρινε, συντάχθηκε προς τον σκοπό της ένταξης του ελεγχόμενου έργου (ως Υποέργο 1) στο τακτικό σκέλος του αναπτυξιακού προγράμματος «Αντώνης Τρίτσης» (πρόσκληση ΑΤ05) και χρηματοδότησης από αυτό και όχι στο σκέλος κάλυψης έκτακτων και επειγουσών συνθηκών υλοποίησης έργων (βλ. σχετικά την ΚΥΑ 22766/9.4.2020 - Β΄ 1386 και ιδίως την παρ. 3 του άρθρου 4 αυτής). Τούτο επιρρωνύεται και από το γεγονός ότι, τόσο στην ανωτέρω μελέτη, όσο και στην απόφαση που την εγκρίνει, δεν γίνεται καμία αναφορά σε επείγουσες εργασίες επέμβασης στο αγροτικό δίκτυο του Δήμου Ξυλοκάστρου – Ευρωστίνης, ούτε σε εργασίες απότοκες των επικαλούμενων, το πρώτον, στη 229/2022 απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής καιρικών φαινομένων εν γένει (δηλ. Σεπτεμβρίου 2018 και επιγενόμενων), αλλά, αντίθετα, κατά τη μελέτη, το έργο αφορά σε εργασίες «συντήρησης και βελτίωσης υφιστάμενων αγροτικών δρόμων του Δήμου Ξυλοκάστρου – Ευρωστίνης, 39 km περίπου», γεγονός που επίσης υποδηλώνει ότι πρόκειται για κάλυψη τακτικών - πάγιων αναγκών βελτίωσης των αγροτικών δρόμων του Δήμου, οι οποίες θα μπορούσαν κατά την κρίση του Κλιμακίου να ανατεθούν με τις τακτικές διαγωνιστικές διαδικασίες του ν.4412/2016, (ii) πέραν του ότι το ελεγχόμενο έργο δεν συνέχεται με την αντιμετώπιση ζημιών συνεπεία έντονων καιρικών φαινομένων, η επίκληση της κατεπείγουσας ανάγκης που οφείλεται σε απρόβλεπτα γεγονότα, δικαιολογεί την ανάθεση εκείνων μόνον των εργασιών που είναι απολύτως αναγκαίες για την αντιμετώπισή της και δεν στοχεύει στην κάλυψη πάγιων αναγκών, όπως η βελτίωση της αγροτικής οδοποιίας της περιοχής που συμβαίνει εν προκειμένω με το δημοπρατηθέν έργο. Εξάλλου, δεν αποδείχθηκε ότι η ανάγκη εκτέλεσης του έργου, στο σύνολό του, προέκυψε αποκλειστικά και μόνο από τα απρόβλεπτα καιρικά φαινόμενα της 29^{ης}.9.2018 και τα αορίστως αναφερόμενα επιγενόμενα, η δε αναθέτουσα αρχή, μολονότι ζητήθηκε με την 733/2022 αναβλητική Πράξη του Κλιμακίου, δεν παρείχε διευκρινίσεις σχετικά με τον λόγο, για τον οποίο, αν και η ανωτέρω μελέτη είχε ήδη συνταχθεί από τον Νοέμβριο του έτους 2020, η

χρηματοδότηση είχε εγκριθεί από τον Ιανουάριο του 2022, προσέφυγε στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης τον Αύγουστο του 2022 για την υλοποίηση ενός έργου που –κατά τους όψιμους ισχυρισμούς της - πρόκειται να καλύψει επείγουσες ζημίες του αγροτικού δικτύου που έλαβαν χώρα το 2018, αλλά αρκέστηκε μόνο στην αόριστη επίκληση των απρόβλεπτων περιστάσεων, (iii) επίσης, το γεγονός ότι το έργο θα ολοκληρωθεί σε διάστημα 300 ημερολογιακών ημερών από την υπογραφή της σύμβασης δεν συνάδει με την προσφυγή στην ως άνω εξαιρετική διαδικασία, που απαιτεί την άμεση αντιμετώπιση μιας έκτακτης ανάγκης, χωρίς τούτο να αναιρείται από την αορίστως - σε κάθε περίπτωση - επικαλούμενη δυσχέρεια πρόσβασης των οχημάτων του εργολάβου στην περιοχή κατά τους χειμερινούς μήνες, λόγω του ότι το 80% του έργου εκτελείται σε ημιορεινές ή ορεινές Κοινότητες του Δήμου, και (iv) ο ισχυρισμός της αναθέτουσας αρχής ότι κατά τη διενέργεια ανοικτού διαγωνισμού είναι ενδεχόμενο να παρατηρηθούν καθυστερήσεις οφειλόμενες σε προσφυγές των συμμετεχόντων δεν δικαιολογεί την προσφυγή στην εξαιρετική διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης, καθώς προσφυγές είναι ενδεχόμενο να υποβληθούν και στο πλαίσιο της διαδικασίας αυτής, όπως, άλλωστε, συνέβη.

8.2. Περαιτέρω, η επίκληση, με το Α.Π. 17185/16.11.2022 έγγραφο του Δημάρχου Ξυλοκάστρου – Ευρωστίνης, των γεωμορφολογικών χαρακτηριστικών του Δήμου και της υψομετρικής διαφοράς της καλλιεργούμενης έκτασης (από το επίπεδο της θάλασσας μέχρι τα 1000 μ. υψόμετρο), δεν αρκούν για να αιτιολογήσουν την ακραία επίδραση των μεταγενέστερων (εκείνων του 2018) καιρικών φαινομένων στο αγροτικό δίκτυο, ώστε να καταστήσουν επιτακτική την ταχεία αποπεράτωση του έργου, μεταβάλλοντας ουσιωδώς τον προγραμματισμό για την εκτέλεσή του, ήτοι τον χρόνο εντός του οποίου αυτό πρέπει να υλοποιηθεί και μετατρέποντάς το από προγραμματισμένο έργο κάλυψης πάγιων και συνηθισμένων αναγκών αγροτικής οδοποιίας σε έργο επείγοντος χαρακτήρα και άμεσης εκτέλεσης, που δικαιολογεί την προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, ιδίως, διότι ουδόλως αποτυπώθηκαν οι εξ' αυτών επικαλούμενες προκληθείσες πρόσθετες ζημίες στην 145/2020 μελέτη, που συνιστά το αιτιολογικό θεμέλιο της ελεγχόμενης εργολαβίας (με συμπερίληψή τους, κατόπιν επικαιροποίησης αυτής ως προς το αντικείμενό της), εφόσον, όπως και ο Δήμος παραδέχεται, τέτοια επικαιροποίηση δεν έλαβε χώρα και, επίσης, δεν μεταβλήθηκε, ως όφειλε αν υπήρχαν πρόσθετες μεταγενέστερες ζημίες, και ο προϋπολογισμός του έργου. Τούτων παρέπεται ότι η πάγια ανάγκη βελτίωσης της αγροτικής οδοποιίας του Δήμου,

όπως αποτυπώθηκε στην 145/2020 μελέτη, δεν μπορεί να μεταβληθεί σε έργο «επείγοντος χαρακτήρα» εξαιτίας της επανάληψης των καιρικών φαινομένων του Σεπτεμβρίου 2020 (ΙΑΝΟΣ), Οκτωβρίου 2021 (ΑΘΗΝΑ), Ιανουαρίου 2022 (ΕΛΠΙΔΑ) (βλ. σχετ. το 13146/11.9.2022 απευθυνόμενο στο Κλιμάκιο, έγγραφο του Δημάρχου), διότι η παρούσα εργολαβία κατατείνει στην ολοκλήρωση ενός έργου του οποίου το αντικείμενο (τεχνικό και οικονομικό) ανάγεται σε προγενέστερο αυτών χρόνο (ήτοι στο έτος 2020). Τούτο δε πέραν του ότι η αναφορά στα ανωτέρω επικαλούμενα επιγενόμενα καιρικά φαινόμενα των ετών 2020, 2021 και 2022 γίνεται όλως αορίστως, αφού δεν αναφέρονται ούτε οι καταγραφές των ζημιών που αυτά προκάλεσαν, ούτε τα σημεία του αγροτικού δικτύου που επιβαρύνθηκαν εξ' αυτών και συνιστούν το αντικείμενο της ελεγχόμενης εργολαβίας, αν και ζητήθηκε με την αναβλητική Πράξη του Κλιμακίου.

8.3. Εξάλλου, όπως έχει κριθεί (βλ. ΕλΣυν Έβδομο Τμ. 1281, 1418/2022), μόνη η επίκληση των αποφάσεων του Γενικού Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας περί κήρυξης της περιοχής σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης και παρατάσεων αυτής, λόγω μη ολοκλήρωσης της διαχείρισης των συνεπειών των καιρικών φαινομένων, δεν συνιστά αφ' εαυτή κατεπείγουσα ανάγκη.

8.4. Περαιτέρω και ενόψει του ότι η αναθέτουσα αρχή, λόγω «της κατεπείγουσας ανάγκης οφειλόμενης σε γεγονότα απρόβλεπτα (ήτοι την θεομηνία του Σεπτεμβρίου του 2018)», **(i)** εκπονεί στο τέλος του 2020 (ήτοι μετά πάροδο δύο ετών), την 145/19.11.2020 μελέτη για τη θεραπεία των ζημιών που προκλήθηκαν, **(ii)** έχοντας ολοκληρωμένη τη μελέτη από τον Νοέμβριο του 2020 και ενώ η πρόσκληση ΑΤ05 για την υποβολή πρότασης χρηματοδότησης στο πρόγραμμα «Αντώνης Τρίτσης» είναι ενεργή από τον Ιούλιο του 2020, αποφασίζει την υποβολή πρότασης χρηματοδότησης στο τακτικό σκέλος αυτής τον Μάρτιο του 2021, **(iii)** ενώ εξασφαλίζει τη χρηματοδότηση ήδη από τον Ιανουάριο του 2022, αποφασίζει την προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης για την ανάθεση του ελεγχόμενου έργου τον Αύγουστο του 2022, με τη 229/2022 απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής, επικαλούμενη ότι «Η μελέτη αυτή (η 145/2020) συντάχθηκε λόγω των επιπτώσεων της ανωτέρω θεομηνίας (πλημμύρα) που έπληξε το Δήμο Ξυλοκάστρου - Ευρωστίνης στις 29 Σεπτεμβρίου 2018 αλλά και εξαιτίας επόμενων από αυτή ακραίων καιρικών φαινομένων, τα οποία είχαν ως συνέπεια την πρόκληση εκτεταμένων ζημιών, μεταξύ άλλων και στο οδικό δίκτυο των υφιστάμενων αγροτικών δρόμων του δήμου», συνεκτιμώμενων και των ειδικών συνθηκών υπολειτουργίας των αρμόδιων υπηρεσιών λόγω της νόσου Covid 19, ενήργησε με σημαντική καθυστέρηση στον διαδραμόντα

χρόνο από τον Σεπτέμβριο του 2018 έως τον Αύγουστο του 2022 για την αντιμετώπιση της επικληθείσας κατεπείγουσας ανάγκης. Δεν μπορεί, επομένως, ούτε με την επίκληση των έκτακτων μέτρων της νόσου COVID 19 και τις συνέπειές τους για τη λειτουργία των Υπηρεσιών του Δήμου (βλ. το Α.Π. 17185/16.11.2022 έγγραφο του Δημάρχου Ξυλοκάστρου – Ευρωστίνης), ευλόγως να υποστηριχτεί ότι καθ' όλο το χρονικό διάστημα, από την εκδήλωση των ακραίων καιρικών φαινομένων το 2018 έως την προσφυγή στην εξαιρετική διαδικασία της διαπραγμάτευσης το 2022, κατέστη αδύνατη για την αναθέτουσα αρχή η προκήρυξη ανοικτής διαγωνιστικής διαδικασίας. Συναφώς, δεν πρέπει να παραβλέπεται ότι, όσον αφορά στις δημόσιες συμβάσεις κάτω των ορίων, όπως η ελεγχόμενη, στο άρθρο 121 του ν.4412/2016 προβλέπεται η δυνατότητα σύντμησης της ελάχιστης προθεσμίας παραλαβής των προσφορών στην ανοικτή διαδικασία, συνεπώς η επικαλούμενη ανάγκη για άμεση εκτέλεση του έργου θα μπορούσε να αντιμετωπιστεί κατ' αυτόν τον τρόπο.

8.5. Περαιτέρω, ούτε ο αόριστος ισχυρισμός της αναθέτουσας αρχής (στο Α.Π. 17185/16.11.2022 έγγραφο του Δημάρχου Ξυλοκάστρου – Ευρωστίνης), ότι «το ελεγχόμενο έργο αποσκοπεί στην βελτίωση του αγροτικού δικτύου του Δήμου μας, μέσω της αποκατάστασης των ζημιών που προκλήθηκαν σε αυτό, τόσο εξαιτίας της θεομηνίας της 29^{ης}.9.2018, όσο και εξαιτίας των σωρευθεισών ζημιών που προκλήθηκαν από τα ακραία καιρικά φαινόμενα – σφοδρές βροχοπτώσεις των επόμενων ετών και επιδείνωσαν σημαντικά την κατάσταση του δικτύου. Για τον λόγο αυτό δεν περιλαμβάνεται ρητή αναφορά στις ζημιές του 2018, καθώς – όπως αναφέρεται και στην (...) 229/2022 απόφαση, οι ζημιές είναι σωρευτικές», αρκεί για να αιτιολογήσει την παντελή έλλειψη αναφοράς των έκτακτων καιρικών φαινομένων του Σεπτεμβρίου του 2018 και των επικαλούμενων ζημιών που επέφεραν στο αγροτικό δίκτυο του Δήμου (κατ' επίκληση των οποίων ο Δήμος προσφεύγει στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης για την ανάθεση του ελεγχόμενου έργου), τόσο στην 145/19.11.2020 μελέτη [που, σύμφωνα με την απόφαση 229/2022 της Οικονομικής Επιτροπής, «συντάχθηκε λόγω των επιπτώσεων της ανωτέρω θεομηνίας (πλημμύρα) που έπληξε το Δήμο»], όσο και στην 67/29.3.2021 απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής του Δήμου Ξυλοκάστρου – Ευρωστίνης, για την υποβολή πρότασης για χρηματοδότηση του επίμαχου έργου [στην οποία μάλιστα θα μπορούσαν ρητά να περιληφθούν πέραν των καιρικών φαινομένων του 2018 και τα μεταγενέστερα επικαλούμενα φαινόμενα του Σεπτεμβρίου 2020 (ΙΑΝΟΣ)], και βέβαια ούτε στην Α.Π. 5890/2021/12.1.2022 απόφαση ένταξης στην πρόσκληση ΑΤ05 του προγράμματος «Αντώνης Τρίτσης».

8.6. Ως εκ τούτου, δεν προκύπτει ότι το αντικείμενο του έργου αφορά στην ανάθεση εκείνων μόνο των εργασιών που είναι απολύτως αναγκαίες και συνδέονται πράγματι αιτιωδώς με την επικαλούμενη ενσκήψασα θεομηνία του Σεπτεμβρίου 2018 και τα μεταγενέστερα έντονα καιρικά φαινόμενα, αλλά αφορά εργασίες που δεν έχουν κατεπείγοντα χαρακτήρα και κατατείνουν στη συντήρηση - βελτίωση του αγροτικού δικτύου σε εύρος 39 km του άνω Δήμου.

8.7. Έτερη δε συνέπεια όλων των αναφερόμενων στις ανωτέρω σκέψεις ουσιωδών πλημμελειών της διαδικασίας που ακολουθήθηκε ήταν η πολύ μικρή συμμετοχή που επιδιώχτηκε, δεδομένου ότι μόλις δύο οικονομικοί φορείς προσκλήθηκαν στην διαπραγμάτευση για την ανάθεση του έργου, με απότοκο αποτέλεσμα τον υποτυπώδη ανταγωνισμό που αναπτύχθηκε μεταξύ τους (προσέφεραν αρχικά ποσοστό έκπτωσης 1% και 1,03%) και, κατά συνεκδοχή, το ελάχιστο ποσοστό έκπτωσης που τελικά επιτεύχθη (ύψους 5%). Τούτο δε δεν αναιρείται ούτε από τον ισχυρισμό του Δήμου για το οικονομικά συμφέρον του αποτελέσματος της διαδικασίας διαπραγμάτευσης, λόγω της αύξησης των τιμών των υλικών, των προβλημάτων στην εφοδιαστική αλυσίδα, της ενεργειακής κρίσης, του πολέμου στην Ουκρανία και των συνεχιζόμενων συνεπειών της νόσου COVID 19 (σχετικώς γίνεται επίκληση του 2040/13.4.2022 εγγράφου της ΕΑΑΔΗΣΥ), διότι οι ανάλογες συνθήκες ισχύουν για όλες τις διαδικασίες ανάθεσης μιας σύμβασης έργου και, επιπλέον, κατά την κοινή πείρα και πρακτική, η ανάπτυξη του μεγαλύτερου δυνατού ανταγωνισμού, στο πλαίσιο ανοιχτού διαγωνισμού, αμβλύνει τις επιπτώσεις αυτές και κατατείνει σε μεγαλύτερα ποσοστά έκπτωσης, ενόψει και της έλλειψης τεχνικής πολυπλοκότητας του αντικειμένου (αγροτική οδοποιία) του ελεγχόμενου έργου. Ενώ, περαιτέρω, και η εντοπιότητα του αναδειχθέντος μειοδότη (με έδρα στο Κιάτο Κορινθίας, ήτοι πλησίον του Δήμου Ξυλοκάστρου – Ευρωστίνης) επιρρωνύει το μη συμφέρον του επιτευχθέντος (έκπτωση μόλις 5%) οικονομικού αποτελέσματος της δημοπρασίας.

8.8. Συνακόλουθα, ήταν εν προκειμένω δυνατή η τήρηση των προθεσμιών των ανοικτών διαδικασιών, έστω και συντετμημένων, και η συνέχιση της διαδικασίας δημοπράτησης ανοιχτού διαγωνισμού, προκειμένου να διασφαλιστεί επαρκής ανταγωνισμός και να εξυπηρετηθεί το δημόσιο συμφέρον διά της ανάδειξης αναδόχου που θα προσέφερε ικανό ποσοστό έκπτωσης και θα ήταν ταυτόχρονα κατάλληλος να εκτελέσει το έργο προσηκόντως.

8.9. Τέλος, δοθέντος ότι η διατυπούμενη κατά τον προσυμβατικό έλεγχο στις σχετικές πράξεις ή αποφάσεις των αρμόδιων σχηματισμών του Ελεγκτικού Συνεδρίου

κρίση περί της νομιμότητας ή μη σχεδίου δημόσιας σύμβασης δεσμεύει καταρχήν τις αναθέτουσες και λοιπές (περιλαμβανόμενων και των εποπτικών, βλ. άρθρα 225-227 του ν.3852/2010, ως ισχύει, και άρθρα 151-152 του ν.3463/2006) αρχές και όχι το αντίστροφο (ΕλΣυν Ολ. 1384/2021), το παρόν Κλιμάκιο δεν δεσμεύεται από τα κριθέντα με την προαναφερόμενη 146963/13.10.2022 απόφαση του Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου Δυτικής Ελλάδος και Ιονίου.

9. Κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω, κωλύεται η υπογραφή της ελεγχόμενης σύμβασης, καθόσον δεν πληρούνται οι σωρευτικώς τασσόμενες προϋποθέσεις της διάταξης της περίπτωσης γ' της παρ. 2 του άρθρου 32 του ν.4412/2016, κατ' επίκληση της οποίας δημοπρατήθηκε ο διαγωνισμός για την ανάδειξη αναδόχου, το δε ανατεθέν έργο καλύπτει πάγιες και διαρκείς ανάγκες βελτίωσης - συντήρησης του αγροτικού δικτύου του Δήμου Ξυλοκάστρου – Ευρωστίνης.

Για τους λόγους αυτούς

Κωλύεται η υπογραφή του σχεδίου σύμβασης μεταξύ του Δήμου Ξυλοκάστρου – Ευρωστίνης και του οικονομικού φορέα «ΠΙΣΤΕΥΟΣ Α.Ε.», για την υλοποίηση του έργου «ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΩΝ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΔΡΟΜΩΝ ΔΗΜΟΥ ΞΥΛΟΚΑΣΤΡΟΥ - ΕΥΡΩΣΤΙΝΗΣ».

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Η ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ ΠΑΡΕΔΡΟΣ

ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΓΝΑΡΔΕΛΛΗ

ΜΑΡΙΑ ΖΕΡΒΑ

Για την ακρίβεια
Αθήνα 30/11/22
Η Γραμματέας των
Ε, Β, & Ζ' ΚΛΙΜΑΚΙΩΝ

ΜΑΡΙΝΑ ΠΕΤΡΟΥ